

Анатолій ЩЕДРІН

Ченнелінг як феномен постмодернової релігійності: філософсько-релігієзнавчі, культурологічні виміри

В статті розглянуто ченнелінг як феномен постмодернової релігійності, що є складовою частиною рухів «Нью Ейдж»; засади генези і відтворення ченнелінгу у західному сегменті соціокультурного простору, специфіка ченнелінгу як культурної практики, зв'язок з парадоксографією епохи; особливості буття ченнелінгу у сучасній формі; представлено ретроспекції ченнелінгу як цілісної культурної практики; підкреслено роль ченнелінгу як індикатора космізації культури і засобу встановлення реальних контактів з позаземним розумом.

Ключові слова: ченнелінг, «Нью Ейдж», постмодерна релігійність, соціокультурний простір, езотерика, парадоксографія, космізація, культурна практика, позаземний розум.

У семантичному полі постмодернової культури дедалі помітнішого поширення набуває поняття «чйннелінг» – безпосередня калька з англійського channeling (від channel – «канал»). У російській й українській мовах вже є певний аналог цього терміна – «контактерство»; проте термін «контакт» не є найвдалішим для цього явища, бо його вживання без певних застережень, як побачимо далі, веде до утворення певної семантичної невизначеності, заважає чіткій демаркації принципово різних культурних практик. Категорія «контакт» є широко вживаною в контексті студювання проблеми позаземних цивілізацій (ПЦ), яка набула не тільки світоглядно-філософських, релігійних, мистецьких, літературних вимірів, але й природничо-наукових, технічних, освітніх, зрештою, політико-правових. Установлення реального контакту з ПЦ за допомогою тих чи інших технічних засобів має стати заключним актом трансформації філософської концепції позаземного розуму (ПР), її остаточного переходу у конкретно наукову, практичну площину, набуття принципово нових обріїв у подальшому розвитку людства. Водночас у контексті сучасних ньоейдджерівських «екзоезотеричних» вчень ченнелінг розглядається як «прокладання каналу», «передача по каналу» інформації від іншої свідомості, що не перебуває в людській формі, як контакт з іншими формами розуму; він передбачає організацію і утримання стійкого каналу зв'язку, «контакту» з тими

сутностями, яких практикуючі ченнелінг вважають не тільки «старшими братами» людства, але й важливими, ледь не вирішальними факторами його історії. Уявлення про останні заповнюється вибагливою комбінаторикою постмодернової культури. Окрім того, в практиці ченнелінгу вбачають спосіб підключення до «всесвітнього розуму», до безмежного резервуару інформації, що існує з моменту виникнення нашого Всесвіту.

У соціокультурному, комунікативному просторі сьогодення ченнелінг здобув (на відміну від попередніх етапів розвитку) потужну репрезентацію, – перш за все, об'єднаннями послідовників, традиційною видавничою діяльністю, нарешті, як культурна практика він знайшов відображення у Всесвітній Мережі. Зокрема, в Мережі розміщуються сайти Духовної Групи Храм вогняного Світла («Храм Огненного Света»)¹; відкритої групи Зоряний Шлях («Звёздный Путь»; Школа О. Даля)²; Групи Світла («Группы Света» (Light Group); Москва, Росія)³ та інші: В Мережі широко представлений часопис Мировой ченнелинг: духовные сообщения – його сайт надає можливість ознайомитися не тільки з анонсами нових номерів, а й з архівами цього видання; нещодавно нові номери цього видання почали розповсюджуватися також через Інтернет-магазин⁴. Емпіричною базою дослідження ченнелінгу як цілісного соціокультурного артефакту є загальні і спеціалізовані сайти. Одним із найбільш повних російськомовних загальних сайтів, що надає цілісну картину світобудови, притаманну ченнелінгу як релігійно-філософському вченню, є Російський канал до пробудження («Русский канал к пробуждению. Ченнелинг»)⁵ та інші. Становить інтерес, наприклад, і ZetaTalk⁶. Він вводить в обіг значну кількість інформації, джерелом якої вважаються «Зети» (gray – cipi) – у вигляді відповідей на питання, поставлених їх емісарові Ненсі.

У соціокультурному просторі сьогодення набувають дедалі ширшого розповсюдження книги з ченнелінгу, основним видавцем яких є київське видавництво СОФІЯ, яке має також контакт-сайт. Тут вміщено багато інформації щодо історії самого видавництва, складовою частиною якої є також розповсюдження ченнелінгу як культурної практики в українському сегменті світового глобалізованого соціокультурного простору; з 1991 року за зазначеною тематикою було випущено 51 книгу (поряд із спорідненою тематикою щодо астральних проекцій, астральних мандрів, іншопланетного дао; космічної йоги; реінкарнації; Хронік Акаші тощо)⁷. З 1999 р. в Україні двічі видавалася серія Ченнелінг (збірники I – XVI)⁸, до якої входили послання Старших Братів людства; тексти Лазариса; вчення Михайла, присвячене онтоогічним, космологічним питанням, зокрема, щодо Першопричини, «вічній» проблемі співвідношення духу і матерії,

реінкарнації, кармі, різноманітним видам життя, еволюції, планам буття, колективним істотам тощо.

Ченнелінг як багатовимірний соціокультурний феномен, що є складовою частиною ньюейджерівської релігійності, привертав певну увагу як рефлексуючих прибічників вчення або його симпатиків, так і фахівців різних галузей гуманітарної думки, – культурологів (А.Т. Щедрін), філософів і публіцистів (**Р. Т. Керрол**) релігієзнавців і теологів (**В. А. Вовченко, Н. О. Добриня, В. Пітанов та ін.**), психологів (К. Райдалл, Естер и Джеррі Хик), обговорюється на конференціях з психіатрії (А.Т. Щедрін), про нього пишуть журналісти, блогери (**М. Лесовський**) та інші.

Мета дослідження. Дослідники сучасного «екзо-езотеризму» розділяють феномени, які утворюють цілісний культурний ряд, на три категорії, куди (поряд з популяризаторами стародавніх езотеричних традицій, містицизму й окультизму, а також авторськими духовно-практичними системами, створеними в ХХ ст. шукачами духовної реалізації) «входять нові одкровення від вищих духовних сутностей, передані через посередників-провідників в ході сеансів ченнелінгу»⁹. За джерелом інформації, що передається ченнелерами, в середині даного напрямку можна виділити три підгрупи, – одна з них репрезентована посланнями представників вищих космічних цивілізацій: Кассіопеї, Плеяд, Сиріусу, друга – вченнями «Піднесених Вчителів», репрезентованих махатмами, відомими з теософії, вчення Агні Йоги тощо. Їх специфіка, яка визначається надзвичайно глибокими антропологічними вимірами, відбиває суперечливі процеси космізації культури, кліповий, синкретичний характер постмодерної релігійної креативності, опукло висвітлює саму геометрію глобалізованого соціокультурного простору, і є метою цього дослідження.

Ченнелінг як культурна практика: генеза у сучасній формі.

Дослідження генези ченнелінгу в сучасній формі дозволяє з'ясувати механізми культуротворчості, які функціонують у підвалинах нової, ньюейджерівської релігійності. Сферою відтворення останньої є, перш за все, світ повсякденності, який оточує пересічну людину постіндустріального, інформаційного суспільства. Соціокультурні контексти буття постмодерної особистості в цьому суспільстві визначають її переважне перебування у стані «екзистенційної нерівноваги».

З погляду феноменології зазначених процесів становить інтерес історія Джудіт З. Найт (Джудіт «Зебра» Найт), яка знайшла численні мережеві «відлуння»¹⁰, значна кількість яких (на тлі буденності, побутовості контексту події) до певної міри суттєво утруднює розуміння механізмів відтворення постмодерної, ньюейджерівської релігійності.

Отже, Джудіт З. Найт була пересічною американською жінкою, матір'ю двох синів, яка розлучилася з чоловіком і проживала у різних містах Америки. В 1977 р. вона вдруге вийшла заміж і захопилась таємничими властивостями пірамід. Одного разу вона разом із чоловіком майструвала нові пірамідки для збереження продуктів і вдягнула одну з них собі на голову. Зненацька перед нею постала людина, яка представилася Рамтхою, Просвітленим. На вигляд він був великого зросту, весь сяяв. Прибулець розмовляв із Джудіт упродовж усього дня. Після цієї зустрічі жінка почала вивчати окультні науки, які, як засвідчив у свій час Є. Парнов, перетворилися на вагому складову світу повсякденності західного сегменту інтернаціоналізованого соціокультурного простору останньої чверті ХХ ст. Оволодівши методиками ченнелінгу, вона перетворилася на постійний канал для Рамтхи, якого називала «свідомістю». Джудіт дізналася багато цікавого від свого нового знайомого, – зокрема те, що він народився 3,5 млн років тому на нині затопленому морем континенті і став згодом великим завойовником.

Рамтха очолив похід двохмільйонної армії до Індії, під час якого відбулося злиття древніх рас: лемурійської (жовтої, до якої належав сам Рамтха), атлантичної (червоної) і білої. Якимось він зібрав усіх своїх людей і протягом 120 днів розповідав їм про те, що справжня Подорож починається тільки після смерті. Пообіцявши ще повернутися на Землю, Рамтха на очах у всієї армії піднісся і зник із виду. Запропонована автобіографічна «складова» також цілком вкладається в тематику, сюжети парадоксографічного сектора культури, елементами якого є численні паракультурології (містична атлантологія, історії «континенту Му», палеовізитологічні концепти «теорії стародавньої астронавтики» тощо).

Рамтха говорив, що люди самі створюють свою реальність, а він втрутився в наше життя, щоби застерегти нас від самознищення. З його пророкувань деякі уже виявилися неправильними. Але це не перешкодило Джудіт З. Найт заснувати так звану Американську гностичну школу і брати плату за вчення в ній. Комерціалізація – іноді гарячкова і прямолінійна – нових культів є також їх суттєвою ознакою.

Одне із цікавих вчень сьогодення, пов'язаних із ченнелінгом, є так звана «Система Михайла», що уособлює практику спілкування з колективною істотою, яка складається з 1050 душ, – на кшталт носія колективного розуму планети Палладор з широко відомого науково-фантастичного оповідання А.Кларка Рятувальний загін. Вони колись жили на фізичному плані, а тепер відійшли в казуальний план, звідки надсилають своє вчення землянам. Душі користуються ім'ям Михайла – це ім'я останнього

фрагмента, що жив на Землі. Їх учитель – Безкінечна Душа. Наприкінці ХХ ст. Система Михайла, своєрідне модифіковане до невпізнання відлуння неоплатонізму, здобула численних послідовників. З'являються нові «канали Михайла», випускаються книги і касети з інформацією про Систему¹¹.

У західному сегменті соціокультурного простору утворилися певні «імагінативні мости» між ченнелінгом і містифікованою уфологією. Ченнелінг перетворився також на окрему гілку драматичної «історії НЛО», яка триває майже сім десятиліть, – одним з переконливих доказів цього зв'язку став Міжнародний Раельський рух.

Ченнелінг як культурна практика: ретроспекції. Однією з суттєвих ознак релігій ньюейджерівського напрямку є цілеспрямоване формування власної «соціокультурної ретроспекції», репрезентація себе як феномену, який є завершенням змістовного, загально визнаного «культурного ряду»¹². Формою буття ченнелінгу вважаються всі «язичницькі» і шаманістські релігії світу, які тривалий час функціонували в соціокультурному просторі Архаїки і Старожитності – від Америки й Австралії до Греції й Африки. Шамани, які мандрували світами духів, і жерці, що зверталися до богів, ставили останнім різноманітні запитання й одержували відповіді, аби потім транслювати їх в прийнятну вербальну форму. Саме з зазначених практик беруть витоки твердження про те, що таке явище, як ченнелінг, існувало завжди. Більше того, без цього явища у світі не з'явилося б жодної релігії.

Ченнелери стверджують, що одним із перших відомих людству контактерів був Мойсей, який неодноразово спілкувався з Богом – Єговою і отримав від Нього цілий звід законів для єврейського народу і найдокладніші вказівки щодо питань релігійного ритуалу. Слід зазначити, що цей сюжет є дотичним щодо побудов теорії стародавньої астронавтики. Езотерики вважають, що і Веди, і Коран були отримані за допомогою ченнелінгу. Звісно, таке тлумачення ченнелінгу, як «прокладання каналу», за яким люди одержують інформацію «ззовні», є проявом релігійного синкретизму, притаманному всім епохам глибинних соціокультурних трансформацій. Водночас воно утворює певну «зону напруги» у стосунках між прибічниками зазначеного вчення і традиційно-доктринальними релігіями. Деякі церкви, – зокрема християнські, – ведуть рішучу боротьбу з ним¹³. Всіх Наставників, що передають послання «каналам», християни автоматично зараховують до бісів.

Одними з найближчих попередників ченнелінгу були спиритизм і теософія. Їх поєднувала не тільки деяка «функціональна спорідненість», – як і ченнелінг, вони надавали «канали зв'язку» надлюдським сутностям у

секуляризованому світі з другої половини XIX ст. Крім того, як і спіритизм з теософією, ченнелінг, як і багато інших ньюейджерівських рухів, є релігією Безперервного Одкровення, що надає йому здатності до експансії в постмодерновому соціокультурному просторі, відкриває можливість багатовимірної рецепції строкатих елементів культури минулих епох як західного, так і східного походження¹⁴.

Формами ченнелінгу в специфічному радянському соціокультурному просторі вважається вчення Роза Міра. Д. Андреев, який вважається одним із найбільше прояснених контакторів, увів поняття метаісторичного пізнання, яке набуло поширення в строкатих езотеричних концепціях постмодернної доби. Це пізнання складається з метаісторичного осяяння, споглядання й осмислення. Крім того, проявами власне ченнелінгу у «Розі Світу» прибічники цього вчення вважають феномен, який він називає «трансфізичним пізнанням». Відповідно до теорії «метаісторії», усі події, що відбуваються на Землі – усього лише наслідок того, що робиться в інших світах, які він, до речі, відвідував. Після Д. Андреева в колишньому СРСР, а потім у пострадянських державах з'явилося багато сильних «контактерів» – досить згадати, наприклад, Щоденник Надії, який набув розголосу у ЗМІ наприкінці 80-х рр. XX ст. Оскільки у вітчизняному соціокультурному просторі традиційно сильними є позиції Православної церкви, а зі вчень «Нової Ери» – теософія й Агні Йога, тут найчастіше відбуваються контакти з Ісусом, Богоматір'ю, православними святими і Махатмами Шамбали.

Ченнелінг як індикатор космізації культури. Ченнелінг віддзеркалив суперечливі процеси, пов'язані з сайєнтифікацією і космізацією культури¹⁵. Протягом другої половини XX ст. у контексті функціонуючої наукової картини світу відбувається тривалий вкрай складний процес трансформації філософської концепції позаземного розуму у конкретно наукові уявлення про позаземні цивілізації, методика і методологію їх пошуків і зв'язку з ними, що мають операційну спрямованість, – «ПР – ПЦ – СЕТІ – СЕТІ – МЕТІ»¹⁶. Він, своєю чергою, обумовив виникнення у культурі доби пізнього модерну і постмодерну нових – у тому числі релігійно-філософських, езотеричних – проєкцій фундаментальної проблеми буття позаземного розуму. Ці проєкції, з огляду на кліповий характер культури постмодерну, створюють численні фрактальні структури, розгалуження, «мости», «вузли», несподівані «перетинання»; власне таким є і ченнелінг, який посідає помітне місце серед форм релігій «Нової Ери».

Раціоналізовані побудови прибічників ченнелінгу, образний ряд, притаманний свідченням самих ченнелерів, з очевидністю тяжіють до

фантастики як культурної практики модерну і постмодерну. Різниця полягає лише в тому, до яких саме зразків тяжіє актор – до масової, чи елітарної, інтелектуальної фантастики. Попри намагання письменників-фантастів увявити у своїх творах позаземний або позалюдський розум, прибічники ченнелінгу вважають, що він завжди був присутній на Землі. Марно астрономи прислухаються до слабких радіосигналів із Всесвіту; робота КОМКОНУ – «Комісії з контактів», про яку свого часу писали брати А. і Б. Стругацькі, – триває протягом усього часу існування людства, а сьогодні набуває усе більш широкого характеру. Цим розумом є Старші Брати людства. Серед них багато знайомих імен «прогресорів»; це і Ра, і Афіна, і Птах, і Архангел Михайло, і Майтрейя, і Сен-Жермен, і Ель Морія, і Кут Хумі, і багато-багато інших. Боги і герої, чарівники й мудреці Землі набувають нового образу – працівників Галактичної Ієрархії Світла, захисників і керманічів еволюції людини. Всі вони латентно допомагають нам, але і самі потребують нашої допомоги.

У 1934–1935 р. кількома людьми, що забажали залишитися невідомими, була записана Книга Урантії (The Urantia Book), продиктована, на їх твердження, численними надлюдськими сутностями; вона була перекладена на російську мову і зараз широко репрезентована у Мережі¹⁷. Ця книга була спробою сформулювати новий погляд на історію і структуру всесвіту, на походження, історію і долю людства. Книга Урантії складається з 196 частин, і усього в ній 2097 сторінок. Шанувальники вчення, пов'язаного з Книгою, стверджують, що техніка, за допомогою якої складові частини Книги Урантії були передані людям, раніше не була відома на Землі. Видана була Книга лише в 1955 році групою ентузіастів, що створили спеціальний фонд, який, в свою чергу, утворив відділення у багатьох країнах. Дотепер Книга здобула десятки тисяч шанувальників, серед яких багато інтелектуалів і навіть фахових учених, її поширюють в усьому глобалізованому соціокультурному просторі. Попри цю обставину не припиняється також і її критика як фахівцями, так і на форумах¹⁸.

Книга Урантії пропонує цілісну картину Всесвіту, що базується на поєднанні науки, філософії і релігії в рамках єдиної космологічної системи. Вона адресована до послідовників усіх релігій, але велика частина Книги є, по суті, узгодженою і розширеною версією християнської картини світу. Книга суперечить деяким книгам Біблії і стверджує, що ці книги були перекручені. Традиційна релігійна картина світу, притаманна християнству, «надбудовується» новою інформацією. «Урантія» – це космічна назва Землі, яка є однією з 10 мільйонів населених планет нашого Всесвіту, Небадону; разом з іншими аналогічними системами він складає супервсесвіт –

Орвонтон. Орвонтон, у свою чергу, – лише одна із семи частин Великого Всесвіту, Хавони. Істоти, що є справжніми авторами Книги Урантії, походять з різноманітних частин Великого Всесвіту.

У тому, що говорять контактери, є суттєві розходження; тим більше, що найчастіше вони суперечать один одному, мають значне особистісне забарвлення. Але пошук інваріантів у цих свідченнях, на який спрямоване філософсько-культурологічне, релігієзнавче дослідження феномену, дозволяє реконструювати езотеричну картину світу, притаманну цьому вченню. Її архітектоніка, динаміка, функції виявляються достатньо стрункими і досконалими. Ця картина світу окреслює, перш за все, межі, кордони людської креативності, які драматично виявилися на початку ХХІ ст. ; неспроможність віднайти реальні засоби, важелі перетворення зовнішнього світу, спонукала людину звертатися до світу внутрішнього, шукати саме в ньому «екзо-езотеричні» чинники подолання людської деструктивності. Засоби для цього вбачаються в строкатих формах ньюейджерівської релігійності, до яких належить і ченнелінг як вкрай складна, багатовимірна соціокультурна форма. В лавах прибічників ченнелінгу виявляється суперечлива позиція щодо його акторів. З одного боку, стверджується, що потенційно «каналом» здатна стати будь-яка людина, а іншого – що канали спілкування проходять через обраних. Широкий є спектр «свідчень» – від модифікованих сюжетів віртуалізованого соціокомунікативного простору «інформаційно-просвітницького» характеру до претензій досвідченого «ченнелера» на власну обраність, на роль керманіча у соціокультурних трансформаціях сьогодення. Зростання кількості подібних матеріалів, сприятливим середовищем для яких є Всесвітня Мережа, не гарантує їх якості, а досвід свідчить, що й у зміненому стані свідомості людина неспроможна відірватися від земних соціокультурних реалій. Динаміка процесу розгортання ченнелінгу в глобалізованому соціокультурному просторі свідчить про те, що з кожним роком буде з'являтися усе більше і більше як послань «із зовні», так і «каналів» для їх трансляції.

¹ Духовная Группа «Храм Огненного Света» [Электронный ресурс] // Электрон. текст. дан. [Б.м.], 2012. URL: <http://www.xoc2012.narod.ru/> (дата звернення: 27.11.2012).

² Звёздный Путь. Открытая группа. [Электронный ресурс] // Электрон. текст. дан. [Б.м.], 12. 04. 2011. URL: <http://subscribe.ru/group/zvyozdnyij-put/361465/> (дата звернення: 22.11. 2012).

³ История создания Группы Света (город Москва, Россия) [Электронный ресурс] // Группа Света 2010-2012. Электрон. текст. дан. [Б.м.]. URL: <http://http://light-group.info/about.html> (дата звернення: 23.12.2012).

- ⁴ ИНТЕРНЕТ-МАГАЗИН журнала «МИРОВОЙ ЧЕННЕЛИНГ: духовные сообщения» [Электронный ресурс] // Электрон. текст. дан. [Б.м.], 1/08/2012. URL: <http://www.magnituduha.info/archives/3523> (дата звернення: 23.12.2012).
- ⁵ Карта сайта «Русский канал к пробуждению. Ченнелинг» [Электронный ресурс] // Русский канал к пробуждению. Ченнелинг. Электрон. текст. дан. [Б.м.]. URL: <http://rchannel.chat.ru/sitemap.htm> (дата звернення: 23.12.2012).
- ⁶ Лесовский, М. ZetaTalk [Электронный ресурс] // Архив TerraNova. Электрон. текст. дан. [Б.м.], 1999. URL: <http://tarranova.lib.ru/authors/t/trofimov/con01.htm> (дата звернення: 20.12.2012).
- ⁷ Учения Новой Эры. > Ченнелинг [Электронный ресурс] // ИД «София». Электрон. текст. дан. [Б.м.], 2002-2012. URL: <http://sophia.ru/cat/cat34/list6.html> (дата звернення: 26.12.2012).
- ⁸ Ченнелинг I – XVI. Галактическая Семья: [сб. материалов]; Пер. с англ. / С. Грабовецкий, В. Ижакевич, И. Митрофанова. – К.: София, 1999.
- ⁹ Мистико-эзотерические движения в теории и практике. Проблемы интерпретации эзотеризма и мистицизма: Сб. материалов Третьей международной научной конференции / С. В. Пахомов (ответственный редактор); Ю. Ю. Завгородний, С. В. Капранов. – СПб.: РХГА, 2010. – С. 39, 40.
- ¹⁰ Рамта. Переправа через реку [Электронный ресурс] формат .doc, 37 стр., с иллюстрациями, размер архива - 550 Кб // Библиотека познавательной литературы и развивающих статей. Электрон. текст. дан. [Б.м.], [Б.г.]. URL: <http://ezocat.ru/index.php/chenneling-bc/2414-ramta-pchr> (дата звернення: 26.12.2012); Re: Ченнелинги из инета [Электронный ресурс] // ФОРУМ ПЛЕЯДЫ / СТОЖАРЫ. Электрон. текст. дан. [Б.м.], 2000, 2002, 2005, 2007. URL: <http://pleiadesstozhary.4admins.ru/viewtopic.php?f=30&p=631> (дата звернення: 26.12.2012).
- ¹¹ Учение Михаила. Сетевая версия книг «Ченнелинг VII» и «Ченнелинг XIII» [Электронный ресурс] // Русский мини-сайт. Andriy Kostenko, 1999. Электрон. текст. дан. [Б.м.], Обновлено 8 сентября 2007. URL: <http://http://www.green-door.narod.ru/micmain.html> (дата звернення: 21.12.2012).
- ¹² Добринина, Н. А. Ченнелинг. Помощь Высших сил [Электронный ресурс] // Электрон. текст. дан. [Б.м.], Фикшнбук, 2009. URL: http://fictionbook.ru/author/litagent_ripol/chenneling_pomosh_viysshih_sil/read_online.html?page=1-12 (дата звернення: 20.12.2012).
- ¹³ Питанов, В. Окультизм и псевдооздоровительные практики. Ченнелинг: «канал» или «сточная канава»? [Электронный ресурс] / Виталий Питанов // Миссионерско-аполлогетический проект «К истине». Электрон. текст. дан. [Б.м.], 2001-2011. URL: http://www.k-istine.ru/occultism/occultism_pitanov-02.htm (дата звернення: 05.08.2012).
- ¹⁴ Щедрин, А.Т. Философско-культурологический анализ спиритизма в творческом наследии Т.И. Буткевича [Текст] / А.Т. Щедрин // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. № 980. Сер. : «Теорія культури та філософія науки». – Х., 2011.– Вип. 47. – С. 174–185.
- ¹⁵ Щедрин, А.Т. Ченнелинг: метаантро-пологические установки как показатель космоза-ции религиозного со-знания [Текст] / А.Т. Щедрін // Роль науки, релігії та суспільства у формуванні моральності особистості. Релігійні цінності як

фактор формування соціальної ідентичності. Ма-теріали XXVIII Між-нар. наук-практич. конф. 26 листоп. 2010 р. – Донецьк, 2010. – С. 35–39.

- ¹⁶ Щедрін, А.Т. Феномен «Мовчання Неба» [Текст] А.Т. Щедрін // Філософська думка. – К., 2008. – № 3. – С. 47-61.
- ¹⁷ Книга Урантии. Полный канонический текст [Электронный ресурс] // Электрон. текст. дан. [Б.м.], Август, 2009 г. URL: <http://www.sir35.ru/BOOK/index.html> (дата звернення: 28.12.2012).
- ¹⁸ Кэрролл, Р.Т. Энциклопедия заблуждений: собрание невероятных фактов, занимательных обманов и опасных поверий [Текст] / Роберт Т. Кэрролл; Пер. с англ. – М. : Издательский дом «Вильямс», 2005. – С.228-231.

SUMMARY

Anatoliy Tshedrin

Channeling as a phenomenon contemporary of religious: Philosophical, religious studies and culturrology of measurement

In clause is considered channeling as a phenomenon contemporary of religious, which is a component of movements «New Age»; bases of genesis and reproduction of channeling in western segment sociocultural of space, specificity of channeling as cultural practice, communication with paradoxographic of epoch; features of life channeling in the modern form; are submitted retrospectiw of channeling as complete cultural practice; the role of channeling as indicator spacing of culture and means of an establishment of real contacts with extra-terrestrial intelligents is underlined.

Keywords: channeling, «New Age», contemporary of religious, sociocultural of space, esoterism; paradoxographic, spacing, cultural practice, extra-terrestrial intelligents.

Марія ЧІКАРЬКОВА

Неоязичництво в Україні і світі в світлі постмодерністського дискурсу

Досліджено прагнення сучасного неоязичництва до синкретизації своїх систем, яке відповідає постмодерністській свідомості сучасного суспільства, що глобалізується. Найбільш послідовно це спостерігається в русі New Age.

Ключові слова: неоязичництво, New Age, синкретизм.

Україна, попри всі складнощі сучасного моменту її історії, залишається частиною європейського культурного простору, і зрозуміти динаміку її духовного життя можна лише в контексті тих протиріч, які нині характеризують світ християнської цивілізації. Органічна потреба в остаточній